

วารสารข่าว สผ.

หมวดการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ปีที่ 23 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2564)

WE
WILL
WIN

คำนำ

สวัสดิ์ค้ผู้อ่านทุกท่าน “ช่วงนี้เป็นอย่างไรบ้างคะ” คำถามนี้น่าจะเป็นคำถามที่หลายๆ ท่านพบเจออยู่บ่อยครั้ง ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID 19 ซึ่งมีแนวโน้มจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มมากขึ้นทุกวัน ทางทีมงานจึงขอให้ผู้อ่านทุกท่านดูแลตัวเอง รักษาความสะอาด และหลีกเลี่ยงการไปยังพื้นที่เสี่ยงต่างๆ ตลอดจนหมั่นสำรวจตัวเอง ตรวจเช็คสัญญาณและอาการต่างๆ เพื่อความปลอดภัยของตัวท่านและครอบครัว นอกจากนี้ทีมงานได้นำคู่มือ “ดูแลตัวเองสำหรับประชาชน” ซึ่งจัดทำโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) มาฝากทุกท่านเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นี้ โดยสามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ทาง QR Code ด้านล่าง แล้วเราจะ “สู้โควิด-19 ไปด้วยกัน”

สำหรับวารสารข่าว สผ. ฉบับนี้ถือเป็นฉบับแรกของปี 2564 ทางทีมงานได้รวบรวมบทความคุณภาพที่น่าสนใจมานำเสนอแก่ท่านผู้อ่านเช่นเคย ได้แก่ EIA กับประเทศไทยในยุค “New Normal”, จะเลือกเทคนิคการมีส่วนร่วมแบบใดให้เหมาะสมกับการจัดทำรายงาน EIA และ EIA กับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน รับประกันว่าต้องถูกใจท่านผู้อ่านอย่างแน่นอนค่ะ

ดาวน์โหลดหนังสือเล่มนี้
ได้ทันที

ผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร.พิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช

บรรณาธิการ

เสาวภา วิทยุชีระนันท์

กองบรรณาธิการ

พรรณนิภา สืบสิงห์

สมิต จิระมงคล

ภิญญ์ ธนประโยชน์ศักดิ์

จุฑาภรณ์ ทองสอดแสง

กรรณิการ์ สรกล

รัฐวิ อนุวัฒน์สิน

จันทร์ทิพย์ นวไชยเสนา

นันทน์ลิน ชันหลวง

นางภูษงค์ กรมแขวง

จัดทำโดย

กลุ่มงานวิชาการและฐานข้อมูล กองพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

Website : www.onep.go.th/eia อีเมล databaseeia.onep@onep.go.th

**สนใจติดต่อเป็นสมาชิกวารสารข่าวได้ที่ 02-265-6500 ต่อ 6860 6858

หรือทางอีเมล** (ไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น)

EIA Activity

EIA ACTIVITY 1

การจัดทำแนวทางการจัดทำรายงานและการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ผลการดำเนินงานตามภารกิจในด้านการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) โดยกองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (กวม.) ในรอบที่ 1 ปีงบประมาณ 2564 สำหรับแนวทางการจัดทำและการพิจารณารายงาน EIA จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แนวทางการจัดทำรายงาน EIA โครงการระบบขนส่งปิโตรเลียมและน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ และแนวทางการพิจารณารายงาน EIA ด้านนิเวศวิทยานบก (ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า) สำหรับคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินการได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ เกิดประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับ EIA ทำให้การจัดทำและการพิจารณารายงาน EIA มีมาตรฐาน สามารถกำหนดมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ และได้รับการยอมรับจากภาคประชาชน สรุปผลความคืบหน้าการดำเนินงานได้ดังนี้

ขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ กลุ่มงานพัฒนาแนวทางฯ กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สผ.

1 แนวทางการจัดทำรายงาน EIA โครงการระบบขนส่งปิโตรเลียมและน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ

รวบรวมข้อมูล กำหนดกรอบแนวทางฯ และจัดประชุมภายใน สผ.
(ต.ค. - พ.ย. 2563)

จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นร่วมกับ คชก. และเจ้าหน้าที่ สผ.
(21 - 23 ธ.ค. 2563)

ปรับปรุงแก้ไขร่างแนวทางฯ (ม.ค. 2564)

จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างแนวทางฯ จากทุกภาคส่วน
จำนวน 2 ครั้ง (23 ก.พ. 2564 และ 19 มี.ค. 2564)

ปรับปรุงแก้ไขร่างแนวทางฯ (มี.ค. 2564)

ผู้บริหาร สผ. ให้ความเห็นชอบต่อร่างแนวทางฯ (26 มี.ค. 2564)

② แนวทางการพิจารณารายงาน EIA ด้านนิเวศวิทยานก (ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า) สำหรับคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

รวบรวมข้อมูล กำหนดกรอบแนวทางฯ และจัดประชุมภายใน สผ. (ต.ค. 2563)

จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างแนวทางฯ ภายใน สผ. (พ.ย. – ธ.ค. 2564)

เสนอร่างแนวทางฯ ให้ คชก. พิจารณา (26 ม.ค. 2564)

ปรับปรุงแก้ไขร่างแนวทางฯ (ก.พ. 2564)

จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างแนวทางฯ จากทุกภาคส่วน (1 มี.ค. 2564)

ปรับปรุงแก้ไขร่างแนวทางฯ (มี.ค. 2564)

เสนอร่างแนวทางฯ ให้ผู้บริหาร สผ. ให้ความเห็นชอบ (26 มี.ค. 2564)

EIA ACTIVITY 2

การจัดอบรมโครงการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนา

ศักยภาพบุคลากร สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยได้ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 2 เรื่อง ดังนี้

① แนวทางการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการอาคาร สำหรับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านการบดบังแสงอาทิตย์ และด้านการเปลี่ยนแปลงของลมจากการก่อสร้างอาคาร วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2564 ณ โรงแรมนารายณ์ สีส้ม กรุงเทพมหานคร

ดาวน์โหลดเอกสารแนวทางฯ ได้ที่

② การประเมินผลกระทบด้านธรณีวิทยาและแผ่นดินไหว สำหรับการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม วันที่ 15 – 17 มีนาคม 2564 ณ โรงแรมเดอะ แกรนด์ โมริช จังหวัดเชียงใหม่

ขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ กลุ่มงานพัฒนาแนวทางฯ กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สผ.

EIA ACTIVITY 3

การประเมินความเชื่อมั่นในการให้บริการตามคู่มือสำหรับประชาชน

รอบที่ 1 ปีงบประมาณ 2564 (1 ตุลาคม 2563 – 31 มีนาคม 2564)

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) มีภารกิจในการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ของประเทศไทย กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้เริ่มดำเนินการศึกษาความเชื่อมั่นในการให้บริการตามคู่มือสำหรับประชาชน : การพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการใดที่หน่วยงานของรัฐจะอนุญาต ซึ่งผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2563 จนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเชื่อมั่นจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต่อกระบวนการให้บริการตามคู่มือสำหรับประชาชนในการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เพื่อนำผลการศึกษามาประกอบการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานด้านการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เจ้าของโครงการ นิติบุคคลผู้มีสิทธิจัดทำรายงาน หน่วยงานราชการ และหน่วยงานอื่น ๆ รวม 153 คน ซึ่งมีผลการประเมินความเชื่อมั่นต่อการพิจารณา EIA ในภาพรวม อยู่ที่ร้อยละ 94.49 **ขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ กลุ่มงานพัฒนาแนวทางฯ กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สผ.**

ผู้สนใจสามารถร่วมประเมินความเชื่อมั่นฯ รอบที่ 2 ของปี 2564 ได้ที่

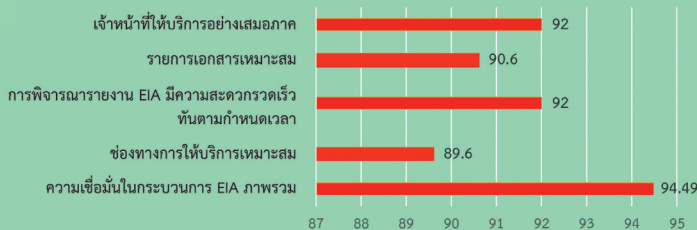
1. ตอบผ่าน "QR CODE"

หรือ

2. <http://gg.gg/uk54z>

ความเชื่อมั่นในกระบวนการพิจารณารายงาน EIA ในภาพรวม (ร้อยละ)

การจัดทำสถานภาพการพิจารณา EIA

ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2562 - 28 มีนาคม 2564

กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (กวม.) ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลและการพัฒนาการจัดทำข้อมูลแสดงสถานภาพการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการที่เข้าสู่การพิจารณารายงานฯ โดยมีสถานภาพของโครงการ ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2562 - 28 มีนาคม 2564 ที่สำคัญดังนี้

ประเภทของรายงาน EIA ที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณา

ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 - 28 มีนาคม 2564

โครงการโครงสร้างพื้นฐานทางน้ำ	จำนวน 15 โครงการ
โครงการโครงสร้างพื้นฐานทางบกและอากาศ	จำนวน 42 โครงการ
โครงการพัฒนาแหล่งน้ำและเกษตรกรรม	จำนวน 17 โครงการ
โครงการอุตสาหกรรมกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม ปิโตรเคมีฯ	จำนวน 20 โครงการ
โครงการอุตสาหกรรม	จำนวน 59 โครงการ
โครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อน	จำนวน 60 โครงการ
โครงการพัฒนาปิโตรเลียม	จำนวน 12 โครงการ
โครงการเหมืองแร่	จำนวน 70 โครงการ
โครงการอาคาร	จำนวน 757 โครงการ
รวมทั้งสิ้น 1,052 โครงการ	

สถานภาพการพิจารณา EIA

ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2562 - 28 มีนาคม 2564

1. โครงการที่พิจารณารายงานฯ โดยคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ (ส่วนกลาง) มีจำนวน 438 โครงการ และพิจารณารายงานฯ โดยคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ จังหวัด และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม จำนวน 614 โครงการ
2. สถานภาพการพิจารณา EIA โดยภาพรวม พบว่า

1) รายงานฯ ที่ “อยู่ระหว่างการพิจารณา”	จำนวน 315 โครงการ
2) รายงานฯ ที่ “ได้รับความเห็นชอบรายงาน”	จำนวน 492 โครงการ
3) รายงานฯ ที่ “ไม่ได้รับความเห็นชอบ จบกระบวนการ”	จำนวน 30 โครงการ
4) รายงานฯ ที่ “ถอนรายงาน”	จำนวน 91 โครงการ
5) รายงานฯ “อื่น ๆ” เช่น การเปลี่ยนชื่อโครงการ ฯลฯ	จำนวน 124 โครงการ
	รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,052 โครงการ

การสัมมนาเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) จุดเริ่มต้นและการพัฒนาสู่เป้าหมายเพื่อความยั่งยืน

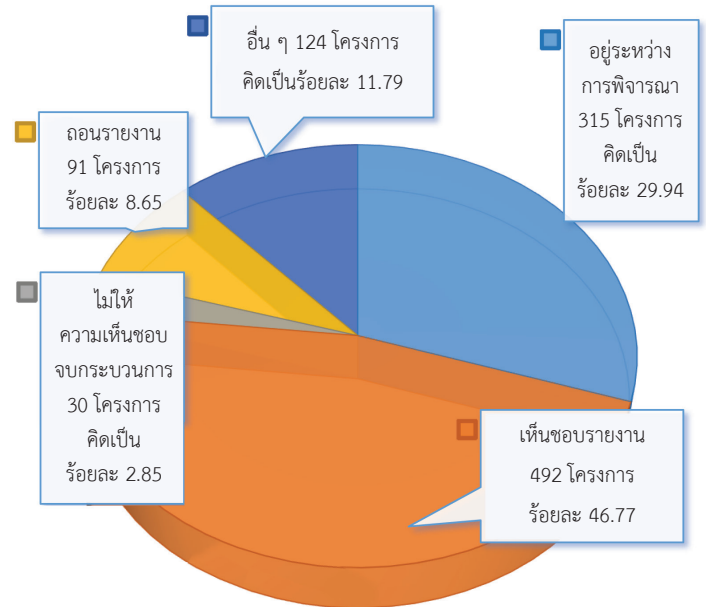
สผ. โดยกองพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (กพส.) จัดการสัมมนาเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) จุดเริ่มต้นและการพัฒนาสู่เป้าหมายเพื่อความยั่งยืน เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2564 เวลา 09.00 น. ณ โรงแรม เดอะ เบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ กรุงเทพฯ โดยมี นางสาวภา ทิณชรีนันท์ ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กล่าวเปิดการสัมมนา ต่อจากนั้น เป็นการบรรยายหัวข้อ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) จุดเริ่มต้น และการพัฒนาสู่เป้าหมายเพื่อความยั่งยืน โดย ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ธงชัย พรรณสวัสดิ์ ซึ่งการสัมมนาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างเสริมและแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญของการผลักดันเรื่อง SEA และทิศทางการพัฒนา SEA ของประเทศไทย ให้กับผู้เข้าร่วมสัมมนาซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเจ้าหน้าที่ สผ. จำนวนประมาณ 50 คน

สถานภาพการพิจารณา EIA

ตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค.62 - 28 มี.ค.64

มี EIA ที่เสนอให้ สผ. พิจารณา จำนวน 1,052 โครงการ

ขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

กลุ่มงานพัฒนาแนวทางฯ กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สผ.

สผ. จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 และบทบาทที่เกื้อหนุนให้กับ อปท.

เพื่อเสริมสร้างศักยภาพความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของ อปท. และหน่วยงานราชการในพื้นที่ต่อกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นการเพิ่มศักยภาพการพัฒนาอย่างต่อเนื่องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในพื้นที่เป้าหมาย 10 จังหวัด ซึ่งเป็นจังหวัดพื้นที่ที่มีการดำเนินการโครงการตั้งอยู่ใกล้โบราณสถาน แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ โดยดำเนินการเรียบร้อยแล้ว 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพะเยา ศรีสะเกษ พิจิตร และสุโขทัย ทั้งนี้ ในระหว่างเดือนมกราคม – เมษายน 2564 ได้ดำเนินการจัดอบรมให้กับจังหวัดในพื้นที่เป้าหมายอีก 3 จังหวัด คือ จังหวัดอุทัยธานี ชุมพร และบึงกาฬ รวมเป็น 7 จังหวัด

โดยหัวข้อที่จัดอบรม ประกอบด้วย ความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของประชาชน และเรื่องของการติดตามตรวจสอบมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานฯ

วันศุกร์ที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2564 ณ โรงแรม ห้วยขาแข้ง เซอร์คิลส์ แอนด์คอนเวนชัน จังหวัดอุทัยธานี

วันพฤหัสบดีที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2564 โรงแรม ลอฟท์ มาเนีย บุคคิ โฮเทล อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

วันพฤหัสบดี ที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2564 โรงแรม เดอะวัน อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ

ประชุมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ข้อมูลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม SMART EIA

สผ. โดยกองพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (กพส.) จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ข้อมูลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Smart EIA) เมื่อวันอังคารที่ 30 มีนาคม 2564 เวลา 9.00 น. ณ ห้องประชุม Auditorium ชั้น 5 อาคาร ทิพย์แก้ว ทาวเวอร์ 1 โดยมี ดร.พิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช รองเลขาธิการ สผ. เป็นประธานเปิดการประชุมฯ ซึ่งการประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ข้อมูลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Smart EIA) โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับศูนย์ข้อมูลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสู่การเป็นศูนย์รวบรวม เผยแพร่ และปฏิบัติงานด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับหน่วยงานอนุญาติ โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย ผู้แทนเจ้าของโครงการ ผู้แทนนิติบุคคลผู้มีสิทธิจัดทำรายงานฯ และทีมงานจากบริษัท ไพร้ม โซลูชั่น แอนด์ เซอร์วิส จำกัด จำนวนกว่า 140 คน

EIA กับประเทศไทย

ในยุค “New Normal”

นางสาวกรณิการ์ สรกล นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ

กลุ่มงานวิชาการและฐานข้อมูล/กองพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ซึ่งกำลังเป็นปัญหาของประเทศไทย และเกือบทุกประเทศทั่วโลก โดยส่งผลกระทบทั้งทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย เช่น การจ้างงาน การท่องเที่ยวและการบิน การส่งออก และการศึกษา เป็นต้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564) อีกทั้งยังส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การเดินทาง การทำงาน และปัญหาด้านสุขภาพ เป็นต้น จากปัญหาดังกล่าวทำให้หลายหน่วยงานต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานและการดำเนินชีวิตเข้าสู่สังคมที่เรียกว่า ความปกติแบบใหม่ (New Normal) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ถือเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ตระหนักถึงปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงมีประกาศสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง มาตรการป้องกันและเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการป้องกันและเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ของเจ้าหน้าที่ สผ. นอกจากนี้ยังมีการปรับแนวทางและกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในยุค New Normal ซึ่งรวมไปถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิจัดทำรายงานฯ โดยผู้เขียนได้รวบรวมแนวทางต่างๆ ที่ สผ. ได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การจัดทำคำแนะนำต่อแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

เนื่องจากกระบวนการมีส่วนร่วมถือเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญในการจัดทำรายงานฯ และจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ซึ่งส่งผลกระทบให้ผู้ดำเนินการไม่สามารถจัดให้มีการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามประกาศสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้ สผ. จึงได้จัดทำคำแนะนำต่อการดำเนินการ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1) การเลื่อนกิจกรรม การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมออกไปก่อน เพื่อให้เป็นไปตามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ประกาศ คำสั่ง และข้อกำหนดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548

2) ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ที่จะต้องจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้พิจารณาจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วม

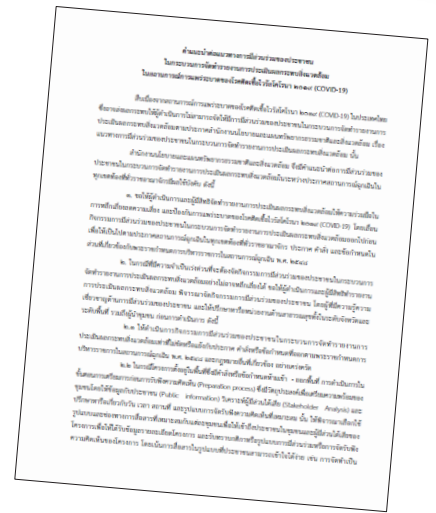
ของประชาชน โดยผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และให้ปรึกษาหารือหน่วยงานด้านสาธารณสุขทั้งในระดับจังหวัดและระดับพื้นที่ รวมถึงผู้นำชุมชน ก่อนการดำเนินการ โดยมีเงื่อนไขในการดำเนินการดังนี้

- ดำเนินการเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดที่ออกตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

- ในกรณีโครงการตั้งอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีคำสั่งหรือข้อกำหนดห้ามเข้า - ออกพื้นที่ การดำเนินการในขั้นตอนการเตรียมการก่อนการรับฟังความคิดเห็น (Preparation process) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมของชุมชนโดยให้ข้อมูลกับประชาชน (Public information) วิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Analysis) และปรึกษาหารือเกี่ยวกับวัน เวลา สถานที่ และรูปแบบการจัดรับฟังความคิดเห็นที่เหมาะสมนั้น ให้พิจารณาเลือกใช้รูปแบบและช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสมกับแต่ละชุมชนเพื่อให้เข้าถึงประชาชนในชุมชนและผู้มีส่วนได้เสียของโครงการเพื่อให้ได้รับ

ข้อมูลรายละเอียดโครงการ และรับทราบกติกาหรือรูปแบบการมีส่วนร่วมหรือการจัดรับฟังความคิดเห็นของโครงการ โดยเน้นการสื่อสารในรูปแบบที่ประชาชนสามารถเข้าใจได้ง่าย เช่น การจัดทำเป็น infographic คลิปวิดีโอสั้นๆ แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียได้รับข้อมูลที่ถูกต้องอย่างครบถ้วนและเพียงพอต่อการแสดงความคิดเห็น

- การดำเนินการในขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็น ให้พิจารณาเลือกใช้เทคนิคหรือรูปแบบที่หลีกเลี่ยง ลดความเสี่ยง และป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ให้เหมาะสมกับลักษณะของประชาชนแต่ละพื้นที่และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย โดยต้องสอดคล้องกับประกาศสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เช่น การสัมภาษณ์รายบุคคล การสนทนากลุ่มย่อย การแสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์ ทางโทรสาร ทางระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือทางอื่นใดที่เหมาะสม การเปิดโอกาสให้ประชาชนรับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นต่อหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโครงการ เป็นต้น
- ทั้งนี้ ในกรณีที่ใช้รูปแบบการสื่อสารหรือการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น VDO call หรือ VDO conference ให้บันทึกข้อมูลการสื่อสารดังกล่าว และสรุปผลการดำเนินการเสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้วย

รูปที่ 1 คำแนะนำต่อแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2. การปรับเปลี่ยนกระบวนการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

เพื่อหลีกเลี่ยงการรวมตัวกัน หลีกเลี่ยงการโต้ตอบอย่างใกล้ชิด และลดโอกาสการในการสัมผัสกันระหว่างผู้ติดต่อ (ผู้มีสิทธิจัดทำรายงานฯ) คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาผู้มีสิทธิขอรับใบอนุญาตทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (คชก.) คณะอนุกรรมการกลั่นกรองการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (อนุกลั่นกรองฯ) และเจ้าหน้าที่ สผ. จึงมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินการในบางขั้นตอน ดังนี้

- **การจัดเตรียมเอกสาร** เช่น หนังสือแจ้งความจำนงค์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องตามคู่มือการขอรับอนุญาต เป็นต้น ซึ่งสามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ ผ่านทาง <http://www.onep.go.th/eia>
- **การชำระค่าธรรมเนียม** ทั้งค่าธรรมเนียมสำหรับแบบคำขอ สวล.3 และค่าธรรมเนียมใบอนุญาต โดยสามารถชำระเงินผ่านทางระบบ E-Payment ที่ธนาคารกรุงไทยทุกสาขา
- **การติดตามสถานะการพิจารณา** การขอรับใบอนุญาตทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านทาง <http://consult.onep.go.th/>
- **การติดต่อและการรับ-ส่งเอกสาร** กรณีมีการแก้ไขหรือขอข้อมูลเพิ่มเติม สามารถติดต่อหรือรับเอกสารผ่านทางอีเมล Eiaonepthailand@gmail.com
- **การสัมภาษณ์แบบ VIDEO CONFERENCE** ในกรณีการสัมภาษณ์ผู้ชำนาญการซึ่งเดิมจะเป็นการเชิญผู้ชำนาญการมาสัมภาษณ์ยังสำนักงาน

ซึ่งจากสถานการณ์ดังกล่าวจึงมีการพิจารณาให้มีการสัมภาษณ์แบบ Video conference ทั้งนี้จะพิจารณาตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความโปร่งใส ตรวจสอบได้เป็นสำคัญ (The Bangkok insight, 2564).

สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ทาง
[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=7FHXF6HMQUQ](https://www.youtube.com/watch?v=7FHXF6HMQUQ)

รูปที่ 2 คลิปวิดีโอขั้นตอนการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ที่	ชื่อเอกสาร	ชื่อเอกสาร	ผู้เผยแพร่เอกสาร
1	แจ้งผลการพิจารณาการขึ้นทะเบียนเครื่องหมายการค้า โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา (State) (Date: 10/10/2019)		สำนักงานทรัพย์สิน
2	รายงานผลการขึ้นทะเบียนเครื่องหมายการค้า โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา (State) (Date: 10/10/2019)		กรมทรัพย์สินทางปัญญา

รูปที่ 3 ตัวอย่างการสืบค้นข้อมูลรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
ที่มา : <https://eia.onep.go.th>

เอกสารอ้างอิง

จากเว็บไซต์ https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_18Mar2020.aspx.

The Bangkok insight (2564). สผ. ปรับขั้นตอนการอนุญาต รัยบุคคล covid 19 [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 17 เมษายน 2564. จากเว็บไซต์ <https://www.thebangkokinsight.com/363650/>.

จะเลือก เทคนิคการมีส่วนร่วมแบบใด “ให้เหมาะสม” กับการจัดทำรายงาน EIA

นายสมิต จิระมงคล นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
กลุ่มงานวิชาการและฐานข้อมูล/กองพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

กระบวนการมีส่วนร่วม

ของประชาชนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยได้มีการระบุไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 รวมทั้งประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้การดำเนินการเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนสำหรับโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ประกาศกำหนด ซึ่ง สผ. ได้ออกประกาศแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2562 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ขั้นต่ำให้ผู้เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติ โดยยึดหลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดและต้องดำเนินการโดยผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

อย่างไรก็ตาม แม้แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนดังกล่าวประกาศใช้มาเป็นระยะเวลาประมาณ 2 ปี (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2562) สผ. ยังได้รับเรื่องข้อสอบถาม/หารือเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในประเด็นเทคนิค/วิธีรับฟังความคิดเห็น และการให้ข้อมูลกับประชาชน โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ซึ่งส่งผลให้การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมหรือการจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนไม่สามารถดำเนินการได้ และจะมีวิธีการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมแบบใดที่เหมาะสมกับบริบท และสถานการณ์ปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา รวมทั้งเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้เสีย วันนี้ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับเทคนิคการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งประกอบด้วยเทคนิคการให้ข้อมูลโครงการ เทคนิคการรับฟังความคิดเห็นและการปรึกษาหารือในแต่ละวิธีการ ซึ่งได้ศึกษาและรวบรวมจากศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และคู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน การตัดสินใจ

ที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมของเจมส์ แอล. เครย์ตัน (James L. Creighton) เพื่อให้ผู้อ่านทุกท่าน โดยเฉพาะเจ้าของโครงการ และนิติบุคคลผู้จัดทำรายงานฯ สามารถเลือกวิธีที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การให้ข้อมูลโครงการ

แม้ว่าการให้ข้อมูลโครงการ (To inform) เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ภาคประชาชนมีบทบาทน้อยที่สุด เนื่องจากเป็นการสื่อสารทางเดียวโดยเจ้าของโครงการ และผู้จัดทำรายงานฯ แต่ถือว่าเป็นขั้นตอนการเริ่มต้นของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการ ขอบเขตการศึกษา การประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้รูปแบบการให้ข้อมูลโครงการสามารถทำได้หลายรูปแบบและมีประโยชน์-ข้อจำกัดที่แตกต่างกันไป ซึ่งผู้เขียนได้นำรูปแบบการให้ข้อมูลรวมทั้งประโยชน์และข้อจำกัดของแต่ละเทคนิคจากศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สรุปได้ตามตารางที่ 1 อย่างไรก็ตาม โครงการจะต้องให้ข้อมูลกับผู้ได้รับผลกระทบให้รวดเร็วที่สุดเพื่อให้ผู้ได้รับผลกระทบได้รับทราบข้อมูลและมีเวลาในการแสดงความคิดเห็น รวมทั้งต้องแสดงรายละเอียดโครงการผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น แนวทางการศึกษา การประเมินผลกระทบ และการกำหนดมาตรการฯ ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย โดยหลีกเลี่ยงการปกปิดข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มได้เข้าใจเกี่ยวกับเอกสารข้อมูลโครงการ และลดความเคลือบแคลงใจของผู้ได้รับผลกระทบ หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์เทคนิคได้ ต้องมีคำอธิบายให้ชัดเจน

ตารางที่ 1 ประโยชน์และข้อจำกัดของเทคนิคการให้ข้อมูล¹

เทคนิค	ประโยชน์	ข้อจำกัด
1. การจัดทำเอกสาร เช่น เอกสารข้อเท็จจริง จดหมายข่าว รายงานการศึกษา	- ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาการนำเสนอ - ชี้แจงข้อเท็จจริงในรูปเอกสาร และเป็นหลักฐานประกอบอ้างอิงในการดำเนินงาน	- ส่วนงานเขียนมักเป็นทางการหรือศัพท์ทางเทคนิค - ถ้าไม่สะดุดตา จะไม่มีผู้สนใจ - เป็นการสื่อสารทางเดียว และจำกัดเฉพาะผู้อ่านออก
2. การจัดทำวิดีโอ	- ใช้ได้หลายครั้ง และมีอายุการใช้งานยาวนาน - มีความสมจริง ทั้งภาพและเสียงประกอบ - ไม่มีความซับซ้อนในการทำงาน - นำเสนอให้ผู้รับได้ครั้งละจำนวนมาก	- ต้นทุนสูง และต้องใช้มีอาชีพร - เปลี่ยนแปลงข้อมูลได้ยาก - ต้องใช้ร่วมกับอุปกรณ์อื่นๆ และใช้ได้เฉพาะในสถานที่ที่มีไฟฟ้า
3. การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร	- ช่วยอำนวยความสะดวกในการเป็นแหล่งข้อมูลและข่าวสารที่มีให้บริการ	- เป็นการสื่อสารเพียงทางเดียว - การหาสถานที่ให้เหมาะสมกับการเป็นศูนย์กลาง - ข้อมูลที่จะต้องทันสมัยตลอดเวลา
4. การสื่อสารผ่านทางสื่อมวลชน เช่น การแถลงข่าว การพบสื่อแบบไม่เป็นทางการ การสัมมนาทางวิชาการให้สื่อมวลชน วิทยุกระจายเสียง หอกระจายข่าว	- กระจายข้อมูลได้ในวงกว้างและรวดเร็ว - สื่อมวลชนได้ข้อมูลเพื่อไปเผยแพร่ได้อย่างถูกต้อง - กรณีผ่านวิทยุกระจายเสียงหรือหอกระจายข่าวชุมชนทำให้เข้าถึงคนทุกระดับและไม่เสียเวลา	- การเตรียมข้อมูลที่มีความถูกต้อง เพราะสื่อมวลชนต้องไปนำเสนอต่อประชาชน - ประชาชนผู้สนใจไม่ได้เข้าร่วมในกรณีเฉพาะกลุ่มสื่อมวลชน - การสื่อสารผ่านวิทยุไม่สามารถเสนอรายละเอียดที่ซับซ้อนได้ รวมทั้งช่วงเวลาในการสื่อสารผ่านวิทยุต้องสอดคล้องกับผู้ฟังที่มีเวลาว่างพอที่จะฟังได้ - การใช้ภาษาในการสื่อสารต้องให้เหมาะสม เช่น ภาษาล้น เป็นต้น
5. การให้ข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของโครงการ เช่น ทัศนศึกษา การนำเสนอ การชี้แจงในการประชุมของทางราชการ	- ผู้เข้าร่วมมีประสบการณ์โดยตรงด้วยตนเอง - ใช้ได้กับผู้ฟังหลายกลุ่ม รับรู้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว - กรณีการทัศนศึกษาจะสร้างความเพลิดเพลิน พร้อมไปกับการเรียนรู้และสนใจผู้เข้าร่วม	- ผู้นำเสนอต้องมีการเตรียมตัวมาอย่างดี และต้องคำนึงถึงข้อจำกัดของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม - ไม่สามารถคุมคนที่ไม่สนใจได้ ในกรณีการทัศนศึกษา - การทัศนศึกษาและการจัดประชุมชี้แจงมีค่าใช้จ่ายสูง

การรับฟังความคิดเห็น และการปรึกษาหารือ

หากเปรียบเทียบกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation Spectrum) ของสมาคมการมีส่วนร่วมสากล (International Association for Public Participation - IAP2) ขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็น และการปรึกษาหารือเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เป็นไปได้ทั้งการปรึกษาหารือ (To Consult) และระดับการเข้ามาเกี่ยวข้อง (To Involve) โดยเป็นการให้ผู้มีส่วนได้เสียให้ข้อห่วงกังวล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อโครงการ การศึกษาผลกระทบ การจัดทำรายงานฯ และการกำหนดมาตรการฯ เพื่อให้ผู้จัดทำรายงานฯ นำไปปรับปรุง/เพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในแนวทางการมีส่วนร่วมตามประกาศ สผ. ได้กำหนดให้วิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน อาจใช้วิธีการอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ได้แก่ 1) การสำรวจความคิดเห็น 2) การประชุมหารือ และ 3) วิธีการอื่นที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด โดยรูปแบบการรับฟังความคิดเห็น และการปรึกษาหารือ ซึ่งผู้เขียนได้ไปศึกษาประโยชน์-ข้อจำกัดของแต่ละเทคนิคการรับฟังความคิดเห็น และการปรึกษาหารือจากศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และคู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมของเจมส์ แอล. เครย์ตัน (James L. Creighton) ซึ่งรวบรวมและแปลโดยสถาบันพระปกเกล้า สามารถสรุปได้ตามตารางที่ 2 และ 3

อนึ่ง ด้วยวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบัน ประกอบกับสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ทำให้เริ่มมีการจัดรับฟังความคิดเห็นโดยใช้ระบบทางไกล (Video Conference) อย่างไรก็ตาม ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของชุมชน เนื่องจากมีบุคคลบางกลุ่มที่ยังไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ หรือระบบเครือข่ายโทรคมนาคมมีปัญหา ดังนั้น ผู้จัดทำรายงานฯ และเจ้าของโครงการ ต้องมีการเตรียมการก่อนการจัดรับฟังความคิดเห็น (Preparation Process) โดยจะต้องหารือกับชุมชน และผู้ได้รับผลกระทบ เพื่อร่วมกันกำหนดรูปแบบการจัดรับฟังความคิดเห็นที่เหมาะสมกับชุมชนและสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งเป็นการสร้างความจริงใจของโครงการในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

ตารางที่ 2 ประโยชน์และข้อจำกัดของเทคนิคการรับฟังความคิดเห็น ^{1/}

เทคนิค	ประโยชน์	ข้อจำกัด
1. การสัมภาษณ์รายบุคคล	- ได้สังเกตปฏิกิริยาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง - เก็บข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษรได้กรณีผู้ให้สัมภาษณ์อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ - เป็นการพูดคุยตัวต่อตัว ให้ความละเอียดที่ลึกซึ้งกว่า	- ค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ใช้เวลาและจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ในปริมาณที่เหมาะสม - ผู้สัมภาษณ์ควรฝึกฝนมาก่อน
2. การสนทนากลุ่มย่อย	- ค่าใช้จ่ายน้อย ทำง่าย - ใช้ได้ดีกับเรื่องอ่อนไหวหรือเรื่องที่จะก่อให้เกิดขัดแย้ง - มีความยืดหยุ่นในการค้นหาประเด็นหรือข้อมูล - คนเข้าร่วมเท่าเทียมกันช่วยลดความกลัวเกรง	- ควรเลือกผู้ดำเนินการสนทนาที่มีบุคลิกเชิญชวนให้คนพูด - ข้อมูลจะประมวลและวิเคราะห์ตีความยาก เพราะหลากหลาย - ผู้เข้าร่วมมักถือความระมัดระวังมากกว่าเป็นตัวแทนชุมชน
3. การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์	- แสดงความคิดเห็นจากที่ใดก็ได้ที่อินเทอร์เน็ตอยู่ในบริเวณนั้นๆ	- ต้องอาศัยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และช่องทางโทรคมนาคม - ใช้ได้เฉพาะประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจ
4. การสำรวจความคิดเห็น	- ข้อมูลเจาะกลุ่มเฉพาะได้ดี และวัดปริมาณได้ - ผู้ไม่ประสงค์ออกนามในแบบสอบถามสามารถทำได้เต็มที่และสบายใจ	- แบบสอบถามอาจไม่ได้แสดงความคิดเห็นของชุมชนอย่างแท้จริง และเป็นการสื่อสารทางเดียว - ผลที่ได้ขึ้นอยู่กับสัดส่วนการตอบแบบสอบถาม - ใช้เวลามาก ต้องสุ่มตัวอย่าง รวมทั้งการแปลผลที่ได้ อาจคลาดเคลื่อน และไม่ค่อยโปร่งใส
5. สายด่วนสายตรง	- ถ้ามีโทรศัพท์ จะเป็นวิธีที่สะดวก รวดเร็ว และลดการเผชิญหน้า - ได้ข้อมูลจากหลากหลายคน - ค่าใช้จ่ายไม่มากในการดำเนินการ	- ใช้ได้เฉพาะพื้นที่ที่ติดตั้งโทรศัพท์ - ค่าใช้จ่ายสูงในระยะแรกเป็นภาระของทีมงานมากในการตอบคำถามที่รวดเร็ว

ตารางที่ 3 ประโยชน์และข้อจำกัดของเทคนิคการประชุมปรึกษาหารือ

เทคนิค	ประโยชน์	ข้อจำกัด
1. เวทีสาธารณะ ^{1/}	- ยืดหยุ่นและเปิดกว้างสำหรับทุกคน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ซักถามโต้ตอบ - มีเจ้าหน้าที่ประจำโต๊ะข้อมูล เพื่อให้และรับข้อมูลเพิ่มเติม	- ถ้าในพื้นที่โครงการมีความขัดแย้ง เวทีนี้อาจทำให้เกิดความขัดแย้งเพิ่มขึ้น - ต้องคำนึงถึง วัน เวลา สถานที่ ต้องสัมพันธ์กับด้านอาชีพ ศาสนา วัฒนธรรม
2. การพบปะแบบไม่เป็นทางการ ^{1/}	- ช่วยสร้างความไว้วางใจและสายสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพราะไม่เป็นทางการ - รู้สึกผ่อนคลายและติดต่อสื่อสารได้สะดวกและง่ายยิ่งขึ้น	- ต้องใช้เวลานานในการวางแผนและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ - ประชาชนเข้าร่วมค่อนข้างน้อย
3. การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนแก่ชุมชน ^{1/}	- มีความใกล้ชิดและทราบปัญหาที่แท้จริง - สามารถดำเนินกิจกรรมย่อยให้สอดคล้องกับสถานการณ์	- ใช้เวลาและบุคคลจำนวนมาก - มีความยากในการสื่อต่อชุมชนให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน
4. การประชุมเชิงปฏิบัติการ ^{1/}	- เลือกกลุ่มเฉพาะที่สนใจและที่เกี่ยวข้องได้ดี - ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับสูง มีปฏิสัมพันธ์กันตลอดเวลา - ใช้จัดลำดับความสำคัญของปัญหา รวมทั้งทบทวนแผนหรือการพัฒนาแผนการปฏิบัติงาน	- การกระจายข้อมูลไม่ค่อยดี - จัดเวลาที่เหมาะสมได้ยาก ค่าใช้จ่ายสูง และใช้เวลาเตรียมการมาก - ผู้นำการประชุมต้องชำนาญ - ข้อมูลอาจเบี่ยงเบนตามผู้นำการประชุม
5. คณะที่ปรึกษา ^{1/}	- สร้างกลไกการมีส่วนร่วมจากตัวแทนผู้มีส่วนได้เสียอย่างต่อเนื่อง - เกิดมุมมอง ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญรอบด้านสำหรับสมาชิกในคณะที่ปรึกษา - สมาชิกในคณะที่ปรึกษาช่วยเป็นกระบอกเสียงในการประชาสัมพันธ์โดยอัตโนมัติ	- การประชุมไม่สามารถทำได้บ่อยครั้ง เพราะนัดหมายยาก - มักตั้งอยู่ในความสนใจส่วนบุคคลหรือหน่วยงานที่ตนสังกัด ทำให้ขาดเป้าหมายร่วมกันได้

เทคนิค	ประโยชน์	ข้อจำกัด
6. การบรรยายสรุปชักรถามและตอบคำถาม ^{2/}	- มีประโยชน์ในการให้ข้อมูลกับสาธารณชน ช่วงของการตั้งคำถามและตอบคำถามก่อให้เกิดความกระตือรือร้น	- ไม่ช่วยให้เกิดการรับฟังความคิดเห็นจากสาธารณชน ถึงแม้ว่าการประชุมอาจจะตามด้วยการให้คำแนะนำ
7. การอภิปรายหมู่ ^{2/}	- เป็นวิธีที่ปฏิสัมพันธ์มากกว่าในการบรรยายสรุปช่วยให้เกิดการพูดคุยกันถึงมุมมองที่ได้นำเสนอ	- ไม่ช่วยให้เกิดการรับฟังความคิดเห็นจากสาธารณชน ถึงแม้ว่าการประชุมอาจจะตามด้วยการให้คำแนะนำ
8. สภาภาพ ^{2/}	- เปิดโอกาสสำหรับการอภิปรายอย่างลึกๆ ในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ และสามารถจัดประชุมได้ในบ้านส่วนตัว ช่วยให้เกิดความรู้สึกที่เป็นมิตร และลดความเป็นปฏิกิริยา	- อาจจะต้องใช้เจ้าหน้าที่จำนวนมาก อาจจะเป็นที่ค่าใช้จ่ายๆ ครั้ง เพื่อให้ได้จำนวนผู้มีส่วนร่วมที่มากพอ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำรายงาน EIA คือการทำประชามติ ???

มูลเหตุของการคัดค้านโครงการและการคัดค้านการจัดรับฟังความคิดเห็นส่วนหนึ่งเกิดจากความเข้าใจผิดเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำรายงานฯ ว่าเป็นการทำประชามติ (Public Referendum) ผู้เขียนจึงขอสร้างความเข้าใจว่า การจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นการสื่อสารสองทางระหว่างเจ้าของโครงการและผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการ **เพื่อนำข้อห่วงกังวล/ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาโครงการ การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไม่ใช้การทำประชามติว่าจะให้มีหรือไม่ให้มีการ** อนึ่ง แม้รายงาน IEE/EIA/EHIA ของโครงการจะได้รับความเห็นชอบหรือผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ หรือคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแล้ว แต่การอนุมัติ/อนุญาตโครงการจะเป็นอำนาจของหน่วยงานอนุมัติ/อนุญาต ซึ่งจะใช้รายงาน IEE/EIA/EHIA เป็นเครื่องมือประกอบการตัดสินใจอนุมัติ/อนุญาตโครงการ ร่วมกับข้อมูลประกอบอื่นๆ ตามที่กฎหมายเกี่ยวกับการขออนุมัติ/อนุญาตโครงการแต่ละประเภทได้บัญญัติไว้

บทสรุป

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงาน IEE/EIA/EHIA ตามที่ผู้เขียนได้นำเสนอมานั้น มีประโยชน์-ข้อจำกัดที่ต่างกันไป ซึ่งผู้จัดทำรายงานสามารถไปเลือกวิธีได้ตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม สิ่งที่คุณจัดทำรายงานจะต้องคำนึงถึงคือ สภาพแวดล้อมของพื้นที่ศึกษาผลกระทบ ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากโครงการ การกำหนดขอบเขตการศึกษา การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย และสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสียให้ได้มากที่สุด รวมทั้ง โครงการจะต้องมีการหารือกับชุมชนผู้มีส่วนได้เสียในขั้นตอนการเตรียมการก่อนการรับฟังความคิดเห็น (Preparation Process) เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดรับฟังความคิดเห็นให้เหมาะสม รวมทั้ง ต้องสร้างความจริงใจต่อผู้มีส่วนได้เสียโดยรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะมาประกอบการกำหนดรูปแบบโครงการ การศึกษาผลกระทบ และการกำหนดมาตรการฯ เพื่อให้โครงการสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนผู้ได้รับผลกระทบได้อย่างยั่งยืน เกิดผลกระทบทางลบจากโครงการน้อยที่สุดและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

เอกสารอ้างอิง

- 1/ ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. 2552. คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์). กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิปริญญาโทบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- 2/ เจมส์ แอล. เครย์ตัน แพลและเรียบเรียงโดย วันชัย วัฒนศัพท์ และคณะ. 2556. คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า

EIA

กับการบริหารจัดการที่ดิน และทรัพยากรดิน

นายภิชากรณ์ วงศ์ทองดีปี่แก้ว นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
กลุ่มงานคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ กองบริหารจัดการที่ดิน

ในบทความนี้จะขอพาคุณผู้อ่านมาทำความรู้จักกับกระบวนการ EIA ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ การพัฒนาโครงการหรือกิจการต่าง ๆ ในประเทศไทย นอกจากจะต้องศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือรายงาน EIA แล้ว จำเป็นต้องศึกษาถึงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับที่ดินและทรัพยากรดินด้วย เพราะหากเราดำเนินโครงการโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมและศักยภาพของพื้นที่นั้น ย่อมส่งผลเสียต่อที่ดินและทรัพยากรดิน โดยอาจใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างไม่เต็มศักยภาพของพื้นที่ หรือมากที่สุดส่งผลให้ทรัพยากรดินเสื่อมคุณภาพจนไม่สามารถเข้าใช้ประโยชน์ได้อีก หากคุณผู้อ่านพร้อมแล้วเราไปเรียนรู้พร้อม ๆ กันว่า EIA จะมีส่วนช่วยในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างไร

ส่วนที่ 1 ที่ดิน คืออะไร?

ที่ดินและทรัพยากรดินถือเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญมากอย่างหนึ่ง ดินเป็นทรัพยากรพื้นฐานที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนต้องอาศัยทรัพยากรดิน ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม อันได้แก่การสร้างอาชีพ เป็นแหล่งอาหาร การบันทึกข้อมูลทางประวัติศาสตร์ และเป็นที่อยู่อาศัย ดินจึงถือเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญในการยังชีพ โดยเฉพาะเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตสินค้าอุปโภค-บริโภค ทั้งภาคเกษตรและอุตสาหกรรม รวมถึงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ควรคำนึงถึงคุณภาพของดิน เช่น การเลือกประเภทพืชที่ปลูกให้เหมาะสมกับสภาพดิน ถือเป็นการรักษาคุณภาพดินและเป็นการเพิ่มมูลค่าในที่ดินอีกด้วย เพราะถึงแม้ดินจะเป็นทรัพยากรที่ใช้แล้วไม่หมดสิ้น (Inexhaustible natural resources) แต่หากมีการจัดสรรที่ไม่เหมาะสมกับสภาพของดินหรือขาดการบริหารจัดการที่ดี ดินที่มีคุณภาพอาจเสื่อมโทรมลงส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ส่วนที่ดินคือ ทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ การครอบครองที่ดิน ต้องมีหลักฐานเอกสารต่างๆ ที่ออกให้โดยหน่วยงานราชการ เช่น โฉนดที่ดิน นส. 3 หรือหนังสือสิทธิอื่นๆ ดังนั้น การผลิตและการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ควรคำนึงถึงการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินด้วย

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้ให้คำนิยามของคำว่า

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้ความหมายรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย

“ทรัพยากรดิน” หมายความว่า ดิน และให้หมายความรวมถึง หิน กรวด หทราย แร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่าง ๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย

“การบริหารจัดการที่ดิน” หมายความว่า การบูรณาการในการดูแลรักษา การสงวนหวงห้าม การอนุรักษ์ การฟื้นฟูและพัฒนาซึ่งที่ดิน การกระจายการถือครอง การใช้ประโยชน์อย่างสมดุลหรือการแก้ไขปัญหาที่ดิน รวมทั้งการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการใช้ที่ดินมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ เป็นธรรมและยั่งยืน

ส่วนที่ 2 EIA คืออะไร?

EIA (Environmental Impact Assessment) หรือ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นกระบวนการหนึ่งในการกลั่นกรองโครงการต่าง ๆ ของประเทศไทยทั้งภาครัฐ และเอกชน โดยมุ่งเน้นการศึกษาในด้านผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการเพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบดังกล่าว ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ได้กำหนดให้โครงการที่มีประเภทและขนาด ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการกิจการ หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ต้องรายงานผลการศึกษานั้น หรือที่เรียกว่า “รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment Report)” หรือเรียกสั้น ๆ ว่า “รายงาน EIA” เมื่อรายงาน EIA ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (คชก.) แล้วจึงจะสามารถนำรายงาน EIA ฉบับดังกล่าวไปประกอบการขออนุมัติ/อนุญาตกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ส่วนที่ 3 แล้ว “ที่ดิน” กับ “EIA” เกี่ยวข้องกันได้อย่างไร

ในขั้นตอนการพิจารณาขออนุญาตการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือ รายงาน EIA ขั้นตอนหนึ่งนั้น จำเป็นต้องมีเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์หรือการพิสูจน์สิทธิ์ในการถือครองที่ดิน และการใช้ประโยชน์ในที่ดินให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นก่อนที่จะดำเนินการโครงการใด ๆ จำเป็นต้องทราบว่าที่ดินที่เราถือครองอยู่นั้น สามารถดำเนินโครงการอะไรได้บ้าง กรมจึงขอพาท่านผู้อ่านไปเรียนรู้เกี่ยวกับเอกสารสิทธิ์ที่ดินพร้อม ๆ กันครับ

ที่ดินมีหลายประเภทและใช้ประโยชน์ได้ต่างกัน เช่น ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรม เป็นต้นที่ดินแต่ละประเภท จะมีเอกสารสิทธิ์ หรือเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับที่ดินที่แตกต่างออกไปด้วยกันเช่นกัน ได้แก่

❶ **เอกสารสิทธิ์ที่ดิน น.ส.3 ก. (ครุฑสีเขียว)** คือ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (สิทธิครอบครองทำประโยชน์) เป็นหนังสือที่ทางราชการออกให้เพื่อรับรองว่าเจ้าของสามารถทำประโยชน์ในพื้นที่นั้นได้

❷ **เอกสารสิทธิ์ที่ดิน น.ส.3 หรือ น.ส.3 ข. (ครุฑสีดำ)** คือ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (สิทธิครอบครองทำประโยชน์) เป็นหนังสือที่ทางราชการออกให้แก่ผู้ครอบครองที่ดินทั่ว ๆ ไป

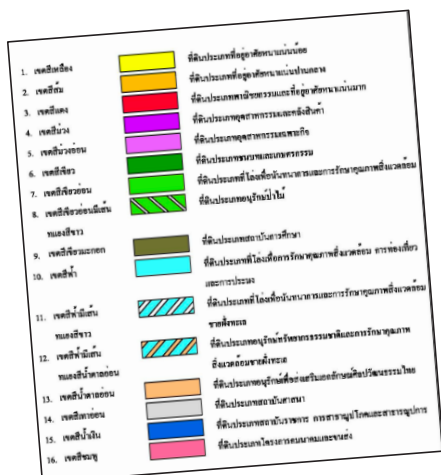
❸ **ที่ดิน น.ส.4 หรือ น.ส.4 จ. (โฉนดครุฑแดง)** คือ หนังสือที่ทางราชการหรือกรมที่ดินออกให้ ตามประมวลกฎหมายเพื่อเป็นการแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินของผู้ที่เป็นเจ้าของ หากผู้ใดมีโฉนดไว้ในครอบครองก็ถือได้ว่ามีกรรมสิทธิ์ในที่ดินผืนนั้นอย่างสมบูรณ์

❹ **เอกสารสิทธิ์ที่ดิน ใบจอง น.ส.2** คือ เป็นหนังสือที่ทางราชการออกให้ประชาชน เพื่อยกยอให้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินเป็นการชั่วคราว

❺ **เอกสารสิทธิ์ที่ดิน ส.ป.ก. 4-01 (ครุฑแดง/ครุฑน้ำเงิน)** คือ เอกสารสิทธิ์ให้ประชาชนเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นสิทธิ์ในการทำเกษตรกรรม

❻ **เอกสารสิทธิ์ที่ดิน ภ.บ.ท.5** คือ แบบยื่นภาษีบำรุงท้องที่ ไม่ใช่เอกสารสิทธิ์แสดงการครอบครองที่ดิน ที่ดินลักษณะนี้มักเป็นที่ดินมือเปล่า ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ใด ๆ ทั้งสิ้น เป็นลักษณะของการอยู่อาศัย

❼ **เอกสารสิทธิ์ที่ดิน สทก.** คือ หนังสือที่ราชการออกให้เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิทำกินในพื้นที่เขตป่าไม้ ซึ่งทางกรมป่าไม้จะเป็นผู้ออกให้ ซึ่งนอกจากเจ้าของโครงการจะต้องศึกษาเกี่ยวกับเอกสารสิทธิ์ที่ดินแล้ว ยังมีความจำเป็นต้องศึกษาข้อกำหนดผังเมือง เพื่อทราบข้อจำกัดกิจกรรมและการใช้ประโยชน์ที่ดินอีกทางหนึ่งด้วย โดยผังเมืองมีรายละเอียดตามภาพที่ 3 ทั้งนี้ ท่านสามารถศึกษาเพิ่มเติม

ภาพที่ 3 ข้อกำหนดสีผังเมือง
แหล่งที่มา : www.dotproperty.co.th

ภาพที่ 1 ตัวอย่างเอกสารสิทธิ์ที่ดิน (ประเภทโฉนด)
แหล่งที่มา : www.madamhome.in.th

น.ส.2	ส.ป.ก.4-01	ก.บ.ก.5	สทก.
ซื้อ-ขาย-โอน (ยกเว้นเป็นรอง)	ซื้อ-ขาย-โอน (ยกเว้นเป็นรอง)	ซื้อ-ขาย-โอน (ยกเว้นเป็นรอง)	ซื้อ-ขาย-โอน (ยกเว้นเป็นรอง)
ไม่ได้	ไม่ได้	ไม่ได้	ไม่ได้
เป็นสิทธิครอบครองทำประโยชน์ชั่วคราว	เป็นสิทธิครอบครองทำประโยชน์	เป็นเอกสารยืนยันการเสียภาษี	เป็นสิทธิครอบครองทำประโยชน์
สิทธิอาจหมดลงเมื่อ... ไม่ทำประโยชน์ติดต่อกัน 3 ปี อาจถูกยึดคืน	สิทธิอาจหมดลงเมื่อ... ฝ่าฝืนกฎระเบียบ หรือ ขาดคุณสมบัติ	สิทธิอาจหมดลงเมื่อ... กับซ้อนทับพื้นที่ ห้ามครอบครอง ของทางราชการ	สิทธิอาจหมดลงเมื่อ... ไม่ทำประโยชน์ติดต่อกัน 2 ปี อาจถูกยึดคืน

ภาพที่ 2 ข้อสรุปเอกสารสิทธิ์ที่ดิน (ประเภทไม่ใช่โฉนด)
แหล่งที่มา : www.madamhome.in.th

ผ่านเว็บไซต์ของกรมโยธาธิการและผังเมืองที่ www.dpt.go.th/th และเพื่อให้การดำเนินโครงการพัฒนาต่าง ๆ เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ รวมทั้งเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามประเภทของเอกสารสิทธิ์ที่ดินกำหนดไว้ ในขั้นตอนการพิจารณาขออนุญาต EIA จึงจำเป็นต้องมีการพิจารณาถึงสิทธิ์การใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง" กล่าวคือที่ดินที่จะสามารถดำเนินโครงการต่าง ๆ ได้ ต้องเป็นที่ดินที่เป็นสิทธิ์ของเจ้าของโครงการ ไม่ว่าจะเป็น โฉนดที่ดิน การจำนอง การเช่าซื้อ หรือบันทึกข้อตกลง รวมทั้ง พิจารณารายละเอียดโครงการว่าเป็นไปตามข้อกำหนดผังเมืองหรือไม่ เช่น ตามกฎกระทรวงให้บังคับใช้ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556 หมวดที่ 2 ส่วนที่ 1 แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท โดยมีการกำหนดสีผังเมืองให้สอดคล้องเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ อาทิ เขตพัฒนาฯ มีข้อกำหนดสีผังเมือง

เป็นสีน้ำตาล หมายถึง เป็นที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก การพิจารณาเห็นชอบโครงการในพื้นที่เขตพญาไท ก็จะคำนึงถึงความสอดคล้องกับกฎกระทรวงดังกล่าว และยังรวมถึงกฎหมายอื่น ๆ เช่น ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ประกาศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้างหรือเขตควบคุมอาคาร ข้อกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง และเป็นไปตามหลักการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

เป็นอย่างไบบ้างครับคุณผู้อ่านมาถึงตรงนี้แล้ว หลังจากได้ทราบเกี่ยวกับเอกสารสิทธิที่ดิน ข้อกำหนดสีผังเมือง และขั้นตอนการพิจารณารายงาน EIA ไปแล้ว คงพอจะเป็นแนวทางสำหรับคุณผู้อ่านที่สนใจจะดำเนินโครงการต่าง ๆ ได้ไม่มากนักน้อยครับ

สำหรับคุณผู้อ่านที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกฎหมายผังเมือง หรือต้องการตรวจสอบที่ดินว่าพื้นที่ได้มีการประกาศข้อกำหนดผังเมืองไว้อย่างไรบ้าง คุณผู้อ่านสามารถศึกษาผ่านเว็บไซต์ของกรมโยธาธิการและผังเมืองได้ที่ลิงก์ SHORTURL.ASIA/XCODZ หรือสแกน QR CODE ด้านข้างนี้ได้เลยครับ

เว็บไซต์กรมโยธาธิการ
และผังเมือง

อ้างอิง

กรมโยธาธิการและผังเมือง (2556).กฎกระทรวง ให้บังคับใช้ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556.[ออนไลน์].ค้นเมื่อ 1 เมษายน 2564 จากเว็บไซต์ www.dpt.go.th/th
กองพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (2564).กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2564 จากเว็บไซต์ www.onep.go.th/eia
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2562), (ร่าง) นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560 - 2579).กองบริหารจัดการที่ดิน สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กองพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

118/1 อาคารทิปโก้ 2 ชั้น 12 ถนนพระรามที่ 6 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร. 0-2265-6500 ต่อ 6858, 6860 โทรสาร 0-2265-6500 ต่อ 6860 <http://www.onep.go.th/eia>

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ 16/2535
ปทจ.สามเสนใน